

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE

KLASA: 040-01/22-01/06
URBROJ: 514-06-03-02/02-22-01

Zagreb, 7. rujna 2022.

ŽUPANIJAMA
GRADOVIMA
OPĆINAMA
svima putem županija

GRAD ZAGREB

**Predmet: Kodeks ponašanja predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne
(regionalne) samouprave**

- uputa, *dostavlja se*

I. Izrada Kodeksa ponašanja članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dio je šireg opsega mjera definiranih s ciljem jačanja odgovornosti i integriteta u obnašanju dužnosti na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini. Potreba izgradnje etičkog okvira na regionalnoj i lokalnoj razini uvrštena je i u Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine („Narodne novine“, broj 120/21) koja u okviru posebnog cilja 4.3. *Jačanje sustava integriteta i upravljanje sukobom interesa*, predviđa mjeru jačanja etičkih standarda nositelja vlasti na lokalnoj, područnoj i središnjoj razini.

Obveza donošenja kodeksa ponašanja članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave implementirana je slijedom navedenog u novi Zakon o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“, br. 143/21, dalje u tekstu: ZSSI). Navedeni zakon kao i prethodni zakoni koji su regulirali područje sprječavanja sukoba interesa, preventivni je antikorupcijski propis čija je funkcija smanjivanje koruptivnih rizika, sprječavanje sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, sprječavanje privatnih interesa na donošenje odluka u obnašanju javnih dužnosti, jačanje integriteta, objektivnosti, nepristranosti i transparentnosti u obnašanju javnih dužnosti te jačanje povjerenja građana u tijela javne vlasti.

U tom smislu ZSSI u članku 4. stavku 1. propisuje dužnost donošenja kodeksa ponašanja članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji se odnosi na članove predstavničkih tijela i sadrži odredbe o sprječavanju sukoba interesa, načinu praćenja primjene kodeksa, kao i o tijelu koje odlučuje u drugom stupnju o odlukama

HJYnJsJ7UkGvID0jltEzEw

predstavničkog tijela o povredama kodeksa koji su u njegovoj nadležnosti. Ispunjenje te obveze prati tijelo državne uprave nadležno za koordinaciju mjera za sprječavanje korupcije, odnosno Ministarstvo pravosuđa i uprave.

Podsjećamo da su na mrežnim stranicama Ministarstva pravosuđa i uprave dostupne Smjernice za izradu Kodeksa ponašanja članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje preporučamo uzeti u obzir u procesu korigiranja nepravilnosti uočenih u do sada zaprimljenim kodeksima, odnosno njihovoj izradi kod onih jedinica koje su u procesu njihove izrade. (<https://mpu.gov.hr/istaknute-teme/borba-protiv-korupcije/dokumenti-21699/21699>).

II. U do sada zaprimljenim kodeksima ponašanja od strane brojnih jedinica uočeni su određeni ponavljajući nedostaci i nepravilnosti te koristimo priliku ukazati svim jedinicama i njihovim stručnim službama na određena pitanja, kako bi postupak izrade kodeksa ponašanja, odnosno uklanjanja uočenih nepravilnosti bio uspješno proveden, a s ciljem osiguravanja pravilne primjene članka 4. ZSSI-a.

U svezi sa samim nomotehničkim primjedbama, napominje se da kodeks treba nositi naziv *Kodeks ponašanja*, a ne *Etički kodeks ponašanja*, budući da razlika u nazivima nije samo terminološka već postoje određene sadržajne i suštinske razlike među takvim aktima. Kodeks ponašanja je i izričaj koji propisuje odredba članka 4. ZSSI-a te stoga molimo da se na to obrati pažnja i korigira njegov naziv, a za jedinice koje su u procesu izrade kodeksa ponašanja molimo da tu razliku i propisani zakonski izričaj uzmu u obzir. U tom smislu, također, potrebno je navesti da se kodeks ponašanja odnosi na članove predstavničkog tijela, a ne općenito na nositelje političkih dužnosti u određenoj jedinici. Posebno se ističe da su župani, gradonačelnici i općinski načelnici te njihovi zamjenici već obveznici primjene ZSSI-a, sukladno njegovom članku 3. stavku 1. te ih je nije potrebno dodatno obvezivati odredbama o sprječavanju sukoba interesa u kodeksima ponašanja. Međutim, ostale odredbe koje su sadržane u kodeksima ponašanja, a ne odnose se na sprječavanje sukoba interesa, primjerice odredbe o načelima djelovanja, primjenjive su i mogu se odnositi na župane, gradonačelnike i općinske načelnike i njihove zamjenike.

U ovom smislu ističe se kako Ministarstvo pravosuđa i uprave podržava poduzimanje mjera s ciljem jačanja okvira integriteta na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini, konkretno i donošenje kodeksa ponašanja za izvršna tijela. Međutim, u kontekstu njihova formuliranja predlaže se imati na umu pravne osnove koje reguliraju odnos izvršnog i predstavničkog tijela, odnosno razmotriti može li spomenute akte koje bi se odnosili na izvršno tijelo u jedinici donositi predstavničko tijelo, kao i mogu li tijela koja prate primjenu kodeksa na razini predstavničkog tijela istovremeno pratiti i usklađenost ponašanja izvršnih tijela s odredbama kodeksa.

Nadalje, s obzirom na obvezu inkorporiranja odredbi o sprječavanju sukoba interesa, ističemo da je prije svega potrebno navesti odredbu članka 2. stavka 1. ZSSI-a, na način da se istakne kako u obnašanju javne dužnosti član predstavničkog tijela ne smije svoj privatni interes stavljati ispred javnog interesa. Takva odredba u kodeksima ponašanja obvezne je naravi sukladno članku 4. ZSSI.

U kodeksima ponašanja u kojima to nije navedeno, preporuča se razmotriti inkorporacija i drugih odredbi kojima se regulira sukob interesa, primjerice, odredbe članka 7. ZSSI-a o

HJYnJsJ7UkGvID0jltEzEw

zabranjenim djelovanjima obveznika odnosno članova predstavničkih tijela, u opsegu u kojem su iste primjenjive na vijećnike kao članove kolektivnog tijela.

U odnosu na tijela koje vrše nadzor nad primjenom kodeksa, u cilju postizanja što veće objektivnosti i nepristranosti u njegovom radu, poželjno je osigurati da o postupanju članova pojedinog predstavničkog tijela, u prvom i u drugom stupnju, odlučuje tijelo koje nije isključivo sastavljeno od članova tog predstavničkog tijela, štoviše preporučljivo je da posebice drugostupanjsko tijelo bude u cijelosti ili barem u većini sastavljeno od vanjskih članova. U ovom kontekstu, predlaže se da članovi navedenih tijela za nadzor primjene kodeksa u prvom i drugom stupnju koji nisu članovi predstavničkog tijela (vanjski članovi) budu imenovani na temelju provedenog izbora po javnom pozivu iz reda osoba nedvojbenog javnog morala u pojedinoj jedinici lokalne ili područne (regionalne) samouprave. Osim toga, članove je potrebno imenovati na osnovi njihovih sposobnosti, iskustva, profesionalnih kvaliteta i besprijekornog profesionalnog ponašanja.

U ostalom dijelu sadržaja kodeksa ponašanja upućujemo na prethodno navedene Smjernice u kojima se detaljnije obrazlaže njihov fakultativni sadržaj.

Slijedom svega navedenog, Ministarstvo pravosuđa i uprave ukazuje da je potrebno voditi računa o svemu istaknutom kako bi postupak izrade kodeksa ponašanja bio proveden u skladu sa zakonom.

Propisivanjem obveze za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da same osmisle, donesu i nadziru kodekse ponašanja omogućava se šira rasprava o funkcioniranju tijela i implementaciji onih vrijednosti koje svaka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave smatra ključnima u svom svakodnevnom radu, a što rezultira i jačom potporom za uspostavljeni sustav među članovima koji taj kodeks donose.

III. S ciljem praćenja ispunjavanja obveze donošenja kodeksa ponašanja u nastavku dostavljamo poveznicu na kratki on-line upitnik putem kojeg ćemo imati pregled ispunjavanja vaših zakonskih obveza. Potrebno je da na upitnik odgovorite ispred vaše jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave u što je moguće kraćem roku, ali ne kasnije od 30. rujna 2022.

Upitnik obuhvaća 8 pitanja te je dostupan putem sljedeće poveznice:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd_Yw9QTly2YekDocrnO0Y0Q4G8KFK43yATZBx0P05y0reD9A/viewform?fbzx=-7603202632295003795.

S poštovanjem,

MINISTAR
dr.sc. Ivan Malenica

HJYnJsJ7UkGvID0jltEzEw